

Dopasowanie odbiornika do źródła ze względu na moc pozorną

Oznaczenia:

$\underline{E}$ - napięcie źródłowe,

$\underline{I}$ - prąd w obwodzie,

$\underline{Z}_O = |\underline{Z}_O| \cdot e^{j\varphi}$ impedancja zespolona odbiornika,

$\underline{Z}_W = |\underline{Z}_W| \cdot e^{j\psi}$ impedancja zespolona źródła, oraz parametr $k = |\underline{Z}_O| / |\underline{Z}_W|$.

Moc pozorna $|\underline{S}|$ w odbiorniku wynosi:

$$\begin{aligned} |\underline{S}| &= |\underline{Z}_O| \cdot |\underline{I}|^2 = |\underline{Z}_O| \cdot \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_O + \underline{Z}_W|^2} = \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{|\underline{Z}_O|}{\left(\frac{|\underline{Z}_O|}{|\underline{Z}_W|} + 1\right)^2} = \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{|\underline{Z}_O|}{\left(\frac{|\underline{Z}_O|}{|\underline{Z}_W|} e^{j\varphi} + 1\right)^2} = \\ &= \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{|\underline{Z}_O|}{|k e^{j(\varphi-\psi)} + 1|^2} = \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{k}{[k \cos(\varphi - \psi) + 1]^2 + k^2 \sin^2(\varphi - \psi)} = \\ &= \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{k}{k^2 + 2k \cos(\varphi - \psi) + 1} = \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{1}{k + \frac{1}{k} + 2 \cos(\psi - \varphi)} \end{aligned}$$

$|\underline{S}|$ w odbiorniku zależy od dwóch parametrów: φ i k . Najpierw zakładamy, że $\varphi = \text{const}$ i obliczamy pochodną $\partial|\underline{S}|/\partial k = 0$. Daje to $k^2 - 1 = 0$, czyli $k = 1$. Pochodna $\partial^2|\underline{S}|/\partial k^2 < 0$, czyli uzyskaliśmy maksimum. Podstawiając $k = 1$ otrzymuje się:

$$|\underline{S}| = \frac{|\underline{E}|^2}{2|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{1}{1 + \cos(\psi - \varphi)} \quad \text{Wyrażenie to przyjmuje wartość maksymalną } (\infty) \text{ dla: } \cos(\psi - \varphi) = -1, \text{ czyli } \psi - \varphi = \pi.$$

Oznacza to, że: dla źródła o charakterze indukcyjno-czynnym najlepsze dopasowanie daje kondensator idealny, a dla źródła o charakterze pojemnościowo-czynnym cewka idealna. W wypadku źródła o charakterze samej reaktancji moc pozorna osiąga przy dopasowaniu nieskończoność.

Dopasowanie ze względu na moc czynną:

$$P = |\underline{S}| \cos \varphi = \frac{|\underline{E}|^2}{|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{\cos \varphi}{k + \frac{1}{k} + 2 \cos(\psi - \varphi)}$$

Podobnie jak poprzednio dopasowanie ma miejsce dla $k = 1$. Wtedy moc P wynosi:

$$P = \frac{|\underline{E}|^2}{2|\underline{Z}_W|} \cdot \frac{\cos \varphi}{1 + \cos(\psi - \varphi)}$$

Warunek zerowania się pierwszej pochodnej $\partial P/\partial \varphi = 0$ daje $\sin \varphi = -\sin \psi$,

skąd dla kątów ψ i φ leżących w pierwszej lub czwartej ćwiartce otrzymujemy $\psi = -\varphi$ czyli łącznie: $\underline{Z}_O = \underline{Z}_W$.